

KARTA PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1) Nazwa przedmiotu:

SZTUKA W PERSPEKTYWIE MIĘDZYKULTUROWEJ

2) Prowadzący przedmiot:

dr hab. Sonia Rammer, prof. UAP / mgr Weronika Kocewiak

3) Kod przedmiotu: EAwZSP/S/M/SwPM/ĆW.W./1-2

schemat: *kierunek – forma – tryb – nazwa przedmiotu – rodzaj zajęć – semestr/y*

4) Kierunek, zakres:

Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych
zakres: Wybrany zakres artystyczny oraz realizacja działań twórczych i edukacyjnych

5) Wydział:

Wydział Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa

6) Forma studiów (*stacjonarne ST, niestacjonarne NST*):

stacjonarne – ST

7) Profil (*ogólnoakademicki / praktyczny*):

ogólnoakademicki

8) Tryb (*I stopnia licencjackie, II stopnia magisterskie, jednolite magisterskie, III stopnia doktoranckie, podyplomowe*)

II stopnia magisterskie – M

9) Nazwa jednostki uczelnianej realizującej przedmiot (*wydział / zakład języków obcych*):

Katedra Interdyscyplinarna Wydziału Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa

II. Informacje o przedmiocie

1) Semestr/y

I i II

2) Liczba punktów ECTS

semestr I – 3 punkty ECTS

semestr II – 3 punkty ECTS

3) Poziom przedmiotu (*podstawowy / średniozaawansowany / zaawansowany*)

średniozaawansowany / zaawansowany

4) Grupa treści, do której należy przedmiot (*ogólnouczelniane teoretyczne główne / ogólnouczelniane teoretyczne uzupełniające / ogólnouczelniane artystyczne główne / ogólnouczelniane artystyczne uzupełniające / kierunkowe teoretyczne główne / kierunkowe teoretyczne uzupełniające / kierunkowe artystyczne główne / kierunkowe artystyczne uzupełniające*):

kierunkowe artystyczne główne

5) Typ przedmiotu (*obowiązkowy, fakultatywny, nadobowiązkowy*)

obowiązkowy

6) Język/i wykładowy/e

polski

III. Forma zajęć

1) Forma zajęć

ćwiczenia – ĆW.

wykłady – W.

2) Liczba godzin w semestrze (*rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia*)

semestr I – 30 godzin

semestr II – 30 godzin

3) Liczba godzin w tygodniu (*rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia*)

semestr I – 2 godziny

semestr II – 2 godziny

IV. Wymagania wstępne

Kompetencje zweryfikowane sprawdzianem kwalifikacyjnym na studia II stopnia na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Zaawansowana orientacja w zakresie historii sztuki oraz adekwatny zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych podczas wcześniejszych etapów kształcenia (np. podczas studiów I stopnia). Gotowość do podejmowania działań artystycznych. Indywidualny zasób doświadczeń artystycznych, znajomość zagadnień sztuki współczesnej, zainteresowanie zjawiskami kulturowymi oraz problemami stawianymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych.

V. Cele, treści merytoryczne, metody dydaktyczne, efekty uczenia się i ich weryfikacja

1) Cel przedmiotu (odpowiadający uzyskiwanym przedmiotowym efektom uczenia się):

KOD CELU PRZEDMIOTOWEGO	TREŚĆ	KOD SPEŁNIANEGO EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO
C01	Celem przedmiotu jest przekazywanie elementów różnorodnej, pogłębionej wiedzy, a także związanych z nią zaawansowanych problemów szczegółowych – istotnych i przydatnych w przypadku realizowania wartościowych prac i projektów artystycznych komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	P_W01
C02	Celem przedmiotu jest rozwijanie potrzeby osób studiujących dotyczącej praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy – w przypadku realizowania wartościowych prac i projektów artystycznych komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe; jak również pogłębianie świadomości istotnego znaczenia poznania wybranych zagadnień nauk humanistycznych, społecznych (np. z obszaru psychologii twórczości, psychologii społecznej i międzykulturowej) oraz wybranych koncepcji z obszaru post-humanistycznej refleksji o świecie i kulturze – dla konstruktywnego kreowania wspomnianych powyżej inicjatyw twórczych.	P_W02
C03	Celem przedmiotu jest rozwijanie świadomości osób studiujących dotyczących wzorców leżących u podstaw kreacji artystycznej, umożliwiających uzyskanie swobody, niezależności i oryginalność wypowiedzi artystycznej, także o charakterze interdyscyplinarnym – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	P_W03
C04	Celem przedmiotu jest rozwijanie zaawansowanych umiejętności osób studiujących – istotnych, przydatnych i koniecznych – w przypadku realizowania wartościowych prac i projektów artystycznych komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy o charakterze kulturowym i międzykulturowym.	P_U01, P_U02, P_U03
C05	Celem przedmiotu jest rozwijanie umiejętności osób studiujących adekwatnego prezentowania własnych prac i projektów, wiedzy i koncepcji twórczych – zarówno poprzez odpowiednio przygotowane dokumentacje, jak i adekwatnie przeprowadzone wystąpienia eksplikujące merytoryczne założenia tychże prac, projektów czy koncepcji twórczych.	P_U04
C06	Celem przedmiotu jest rozwijanie gotowości osób studiujących do wnikliwej i krytycznej oceny twórczości własnej i innych oraz posiadanej wiedzy i odbieranych treści; jak również do dyskusji na ww. tematy, między innymi na forum grupy – przy jednoczesnym zachowaniu szacunku dla odmiennych postaw artystycznych i intelektualnych.	P_K01, P_K02
C07	Celem przedmiotu jest rozwijanie gotowości osób studiujących do prezentowania postawy otwartości i bezstronności w ocenie różnych postaw i stanowisk: artystycznych, społecznych i światopoglądowych – m. in. poprzez gotowość do podejmowania a-	P_K03

	<p>ktivnych działań na rzecz propagowania otwartej postawy wobec szeroko pojmowanych odmienności (kulturowych, tożsamościowych, seksualnych i in.), jak również poprzez projektowanie i realizowanie różnorodnych interwencji artystycznych wyrażających i deklarujących wspomnianą powyżej otwartość.</p>	
C08	<p>Celem przedmiotu jest rozwijanie gotowości osób studiujących do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych, artystycznych i edukacyjnych oraz do zasięgania opinii ekspertów / ekspertek w razie trudności z samodzielnym rozwiązywaniem ww. kwestii – także w przypadku realizacji inicjatyw oraz prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy o charakterze kulturowym i międzykulturowym.</p>	P_K04

2) Treści merytoryczne przedmiotu:

Przedmiot **SZTUKA W PERSPEKTYWIE MIĘDZYKULTUROWEJ** ma charakter praktyczny, ale jednocześnie osadzony jest w teorii, szczególnie w psychologii międzykulturowej, która zarysowuje problemy istotne dla rozumienia procesów zachodzących we współczesnym świecie. Perspektywa nauk społecznych, szczególnie psychologii, determinuje zatem w znaczącym zakresie merytorycznym główne problemy podejmowane w ramach przedmiotu. Dotyczą one m. in. nomadyczności współczesnego świata czy miejsca człowieka w złożonej międzygatunkowej, ekologicznej konfiguracji. W ramach przedmiotu osoby studiujące mają swobodę korzystania z różnorodnych środków wyrazu, w zależności od wybranego tematu i związanych z tym potrzeb. Punktem wyjścia realizacji jest problem, którego rozumienie jest pogłębione przez adekwatne ekspoloracje (np. czytanie tekstów, oglądanie filmów, wykłady, spotkania z gośćmi, wyjścia do galerii). Jednym z istotnych aspektów prowadzenia przedmiotu, jest praca w ramach małych grup roboczych (do 7-8 osób w jednej grupie). Takie podejście daje możliwość wzajemnego uczenia się oraz doskonalenia wypowiedzi, dotyczących realizacji artystycznych, na forum publicznym. Ważne jest również położenie akcentu na wspólne uczestniczenie w procesie powstawania prac i rozumienie istotności procesu twórczego, jego trudu oraz nieciągłości; jak również udziału w nim mechanizmów świadomych i nieświadomych. Dyskusje toczące się wokół realizowanych projektów, odpowiedzialność za podejmowane decyzje artystyczne są podstawą do tworzenia partnerskiego dialogu, wykraczającego poza schematyczną relację mistrz – uczeń. W ramach zajęć zorganizowane są spotkania z zaproszonymi gośćmi – naukowcami i naukowczyniami zajmującymi się tematami oscylującymi wokół problemów realizowanych w ramach zainteresowań programowych przedmiotu SZTUKA W PERSPEKTYWIE MIĘDZYKULTUROWEJ. Ta interdyscyplinarna perspektywa wydaje się niezwykle istotna w kontekście artystyczno-twórczych praktyk obecnych na polu sztuki współczesnej.

Proponowane tematy wpisujące się w główne założenia programowe przedmiotu:

- **Współczesny Nomadyzm** (temat prowokuje do przyjrzenia się zjawiskom społecznym związanym z dobrowolnym bądź przymusowym przemieszczaniem się);
- **Posthumanizm** (temat zachęca do podjęcia refleksji związanej z pozaantropocentrycznym punktem widzenia i rozumienia świata. Jego otwartość pozwala na zadawanie pytań o zasadność pozycjonowania człowieka ponad innymi, żywymi gatunkami, jak również maszynami).

Osoby studiujące w ramach przedmiotu SZTUKA W PERSPEKTYWIE MIĘDZYKULTUROWEJ realizują złożone, zaawansowane i pogłębione prace i projekty semestralne (odpowiednio w semestrze

	artystycznych i intelektualnych – w odniesieniu do prac, badań i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.																		
P_K02	Jest osobą gotową do dzielenia się na forum grupy samodzielnie poczynionymi obserwacjami oraz zgromadzoną samodzielnie wiedzą w zakresie proponowanych w ramach przedmiotu zagadnień, przy jednoczesnym zachowaniu otwartości i poszanowania dla odmiennych opinii przedstawicieli/przedstawicielek reszty grupy.	K_K01	X	X															
P_K03	Jest osobą gotową do prezentowania postawy otwartości i bezstronności w ocenie różnych postaw i stanowisk: artystycznych, społecznych i światopoglądowych – między innymi poprzez gotowość do podejmowania aktywnych działań na rzecz propagowania otwartej postawy wobec szeroko pojmowanych odmienności (kulturowych, tożsamościowych, seksualnych i innych), jak również poprzez projektowanie i realizowanie różnorodnych interwencji artystycznych wyrażających i deklarujących wspomnianą powyżej otwartość.	K_K02	X	X															
P_K04	Jest osobą gotową do uznawania znaczenia wiedzy do rozwiązywania problemów poznawczych, artystycznych i edukacyjnych oraz do zasięgania opinii ekspertów / ekspertek w razie trudności z samodzielnym rozwiązywaniem ww. kwestii – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	K_K03	X	X															

KOD PEU	SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENY	METODA WERYFIKACJI
W01	Ocenie podlega pogłębiona wiedza z zakresu złożonych zagadnień i metod realizacji prac w różnych dziedzinach i dyscyplinach artystycznych sztuk plastycznych oraz w stopniu zaawansowana i uporządkowana znajomość kluczowych, wybranych zagadnień dotyczących wiedzy	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, kolektywne dyskusje, prezentacje przedstawiane przez osoby studiujące, itp.

	szczegółowej związanej z ww. obszarami – w odniesieniu do tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	
W02	Ocenie podlega znajomość i zrozumienie potrzeby praktycznego zastosowania posiadanej wiedzy w działalności artystycznej i edukacyjnej oraz stopień świadomości dotyczący powiązań i złożonych zależności pomiędzy teorią (np. wybranymi zagadnieniami nauk humanistycznych, społecznych – np. z obszaru psychologii twórczości, psychologii społecznej i międzykulturowej; jak również wybranymi koncepcjami z obszaru posthumanistycznej refleksji o świecie i kulturze) – a realizacją prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, kolektywne dyskusje, prezentacje przedstawiane przez osoby studiujące, itp.
W03	Ocenie podlega znajomość i zrozumienie wzorców leżących u podstaw kreacji artystycznej, umożliwiających uzyskanie swobody, niezależności i oryginalności wypowiedzi artystycznej, także o charakterze interdyscyplinarnym – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań i projektów, kolektywne dyskusje, prezentacje przedstawiane przez osoby studiujące, itp.
U01	Ocenie podlega umiejętność dojrzałego, zaawansowanego i pogłębionego kreowania, wyrażania i realizowania własnych, złożonych (w tym nietypowych i innowacyjnych) koncepcji artystycznych, przy odnoszeniu się do posiadanej, zaawansowanej wiedzy o sztukach plastycznych oraz znajomości istotnych współczesnych tendencji rozwojowych ww. sztuk – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, prac i projektów, przeglądy: semestralny i końcoworoczny, budowanie koncepcji wystawy zbiorowej prac studenckich i związane z tym dyskusje, itp.
U02	Ocenie podlega umiejętność świadomego dokonywania wyborów dotyczących obszaru własnej działalności artystycznej (jak również dobierania i stosowania właściwych lub nowych metod i narzędzi realizacyjnych) oraz umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji odnośnie realizowanych dzieł i inicjatyw twórczych (oraz ewentualnie edukacyjnych), także w nietypowych warunkach – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, prac i projektów, przeglądy: semestralny i końcoworoczny, budowanie koncepcji wystawy zbiorowej prac studenckich i związane z tym dyskusje, itp.
U03	Ocenie podlega stopień i jakość kontynuacji w pogłębionym i zaawansowanym wymiarze – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe – rozwijania umiejętności warsztatowych, których świadomy wybór, jest najbardziej odpowiedni do realizacji własnych koncepcji twórczych, także tych eksplorujących interdyscyplinarne poszukiwania artystyczno-	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, prac i projektów, przeglądy: semestralny i końcoworoczny, itp.

	badawcze.	
U04	Ocenie podlega umiejętność adekwatnego i komunikatywnego prezentowania prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe (oraz zbierane do ich realizacji materiały) także na forum grupy, w ramach odpowiednio przygotowanych dokumentacji. Jednocześnie ocenie podlega również adekwatne wykorzystywanie elementów wiedzy z zakresu nauk humanistycznych oraz psychologii społecznej i międzykulturowej – w celu eksplikacji własnych wyborów i eksploracji twórczych oraz zdolność potencjalnego przekazywania własnej wiedzy przez osoby studiujące, w sposób klarowny i zrozumiały, przedstawicielom/przedstawicielkom różnych grup społecznych i wiekowych.	Prezentacje i wystąpienia studenckie, udział osób studiujących w dyskusjach dydaktycznych lub w dyskusjach z zaproszonymi gośćmi, itp.
K01	Ocenie podlega stopień gotowości osób studiujących do wnikliwej i krytycznej oceny twórczości własnej i innych oraz posiadanej wiedzy i odbieranych treści, jak również gotowość tychże osób do dyskusji na ww. tematy – przy jednoczesnym zachowaniu szacunku dla odmiennych postaw artystycznych i intelektualnych – także w odniesieniu do inicjatyw, badań i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Kolektywne dyskusje dydaktyczne oraz dyskusje z zaproszonymi gośćmi, korekty i konsultacje realizowanych zadań, prac i projektów, przeglądy: semestralny i końcoworoczny, budowanie koncepcji wystawy zbiorowej prac studenckich i związana z tym wymiana poglądów, itp.
K02	Ocenie podlega stopień gotowości osób studiujących do dzielenia się na forum grupy samodzielnie poczynionymi obserwacjami oraz zgromadzoną samodzielnie wiedzą w zakresie proponowanych w ramach przedmiotu zagadnień, przy jednoczesnym zachowaniu otwartości i poszanowania dla odmiennych opinii przedstawicieli/przedstawicielek reszty grupy.	Kolektywne dyskusje dydaktyczne, prezentacje studenckie, praca nad wystawą zbiorową prac studenckich i związane z tym dyskusje, itp.
K03	Ocenie podlega stopień gotowości osób studiujących do prezentowania postawy otwartości i bezstronności w ocenie różnych postaw i stanowisk: artystycznych, społecznych i światopoglądowych – między innymi poprzez gotowość tychże osób do podejmowania aktywnych działań na rzecz propagowania otwartej postawy wobec szeroko pojmowanych odmienności (kulturowych, tożsamościowych, seksualnych i innych), jak również poprzez projektowanie i realizowanie różnorodnych interwencji artystycznych wyrażających i deklarujących wspomnianą powyżej otwartość.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, podejmowanie przez osoby studiujące inicjatywy twórczych i artystycznych, kolektywne dyskusje dydaktyczne i z zaproszonymi gośćmi, prezentacje przedstawiane przez osoby studiujące, przeglądy: semestralny i końcoworoczny itp.
K04	Ocenie podlega stopień gotowości osób studiujących do uznawania znaczenia wiedzy do rozwiązywania problemów poznawczych, artystycznych i edukacyjnych oraz do zasięgania opinii ekspertów / ekspertek w razie trudności z samodzielnym rozwiązywaniem ww. kwestii – w przypadku tworzenia prac i projektów komentujących i eksplorujących wybrane zagadnienia, zjawiska i procesy kulturowe i międzykulturowe.	Korekty i konsultacje realizowanych zadań, kolektywne dyskusje dydaktyczne i z zaproszonymi gośćmi, prezentacje przedstawiane przez osoby studiujące, itp.

VI. Forma i warunki zaliczenia, kryteria oceny

1) Forma zaliczenia:

semestr 1 – zaliczenie z oceną
semestr 2 – zaliczenie z oceną

2) a. Warunki zaliczenia – jeśli przedmiot jest na zaliczenie: nie dotyczy

b. Warunki zaliczenia z oceną wg skali stosowanej na UAP – jeśli przedmiot jest na zaliczenie z oceną:

ocena celujący (5,5) – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowa aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena bardzo dobry (5,0) – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobra aktywność (aktywność na zajęciach, realizacja i rozumienie zadań, śródsesemestralne i końcowosesemestralne przeglądy prac,;

ocena dobry plus (4,5) – obecność studenta na zajęciach oraz dobra aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena dobry (4,0) – obecność studenta na zajęciach, zadowalająca aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena dostateczny plus (3,5) – obecność studenta na zajęciach i przeciętna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena dostateczny (3,0) – obecność studenta na zajęciach i niska aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena niedostateczny (2,0) – nieobecność studenta na 20 % zajęć lub niedostateczna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac.

3) Kryteria oceniania wg skali stosowanej na UAP – jeśli przedmiot jest na ocenę: w tym przypadku – nie dotyczy

ocena celująca (5,5) – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowe zaliczenie egzaminu końcowego;

ocena bardzo dobra (5,0) – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobre zaliczenie egzaminu końcowego;

ocena dobry plus (4,5) – obecność studenta na zajęciach oraz dobre rezultaty egzaminu końcowego;

ocena dobry (4,0) – obecność studenta na zajęciach, zadowalające rezultaty egzaminu końcowego;

ocena dostateczny plus (3,5) – obecność studenta na zajęciach i przeciętny poziom zaliczenia egzaminu końcowego;

ocena dostateczny (3,0) – obecność studenta na zajęciach i niski poziom zaliczenia egzaminu końcowego;

ocena niedostateczny (2,0) – nieobecność studenta na 20 % zajęć lub niedostateczny poziom egzaminu końcowego.

VII. Obciążenie pracą, punkty ECTS

rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia

A. obciążenie pracą	sem I h	sem II h	sem III h	sem IV h	sem V h	sem VI h	sem VII h	sem VIII h	sem IX h	sem X h	razem h
godziny kontaktowe (udział w zajęciach zgodnie z planem)	30	30									60
samodzielna praca studenta (poza udziałem w zajęciach)	50	50									100
razem	80	80									160
B. punkty ECTS*	sem I	sem II	sem III	sem IV	sem V	sem VI	sem VII	sem VIII	sem IX	sem X	razem ECTS
zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego	1	1									2
zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego	2	2									4
razem	3	3									6

* 1 punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta

VIII. Spis zalecanych lektur

1) Wykaz lektur podstawowych

SEMESTR I:

- Breidotti R., *Poprzez nomadyzm*, (w:) „Teksty Drugie: teoria literatury, krytyka, interpretacja”, nr 6 (108), 2007, s. 107-127, (lektura zapewniana osobom studiującym przez prowadzącą przedmiot);
- Hastrup H., *Świadomość mięśniowa. Wytwarzanie wiedzy w Arktyce*, (w:) „Teksty Drugie...”, nr 1,

2018, s. 127-153 (lektura zapewniana osobom studiującym przez prowadzącą przedmiot);
3. Kwartalnik Rzeźby „Orońsko” numer 3/2022 – *GEOGRAFIA SZTUKI* (lektura zapewniana osobom studiującym przez prowadzącą przedmiot).

SEMESTR II:

1. Braidotti R., *Po człowieku*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2014, s. 150-163 (lektura zapewniana osobom studiującym przez prowadzącą przedmiot);
2. Jarzębowska Gabriela, *Od izolacji do zoopolis. W stronę międzygatunkowej koncepcji przestrzeni*, (w:) „Zwierzęta, gender i kultura. Perspektywa ekologiczna, etyczna i krytyczna”, Barcz A., Dąbrowska M. (red.), Wydawnictwo E-naukowiec, Lublin 2014 (lektura zapewniana osobom studiującym przez prowadzącą przedmiot);
3. Tekst pod linkiem: <https://archiwum-obieg.u-jazdowski.pl/teksty/5750> .

2) Wykaz lektur uzupełniających (do ewentualnego wyboru)

SEMESTR I:

1. Bauman Z., *Turyści i włóczędzy*, (w:) „Globalizacja. I co z tego dla ludzi wynika”, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, 2000;
2. Solnit R., *Zew włóczęgi. Opowieści wędrowne*, Wydawnictwo Karakter, Kraków 2018 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
3. Szubert M., *Współczesny (neo)nomadyzm a edukacja kulturowa*, (w:) „Annales Universitatis Pedagogicae Cracoviensis”, Studia de Cultura VI (2014);
4. Tokarczuk O., *Bieguni*, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2022 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji).

SEMESTR II:

1. Bekoff M., Pierce J., *Dzika sprawiedliwość. Moralne życie zwierząt*, Wydawnictwo Copernicus Center Press, Kraków 2019 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
2. *Bezpieczne czy zniewolone? Szkice o zwierzętach*, Mamzer H., Żok A. (red.), Oficyna Wydawnicza Epigram, Bydgoszcz 2019 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
3. Lem S., *Bajki robotów*, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2012 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
4. *Śmierć zwierzęcia. Współczesne zootanalogie*, Kotyczka M. (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2014 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
5. Wohlleben P., *Duchowe życie zwierząt*, Wydawnictwo Otwarte, Kraków 2017 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji);
6. *Zwierzęta i ich ludzie. Zmierzch antropocentrycznego paradygmatu*, Barcz A., Łagodźka D. (red.), Wydawnictwo Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2015 (prowadząca oferuje osobom studiującym wybrane fragmenty ww. publikacji).

AUTOR OPRACOWANIA
dr hab. Sonia Rammer, prof. UAP